

Omfang ned til omtrent Halvdelen af det oprindelige; men Forkortelsen er foretaget med saa stor Dygtighed og Forstaaelse, at man næppe bliver opmærksom derpaa, naar man kun har Mindeudgaven for sig; ved enkelte Lejligheder vilde man maaske tænke, at det vilde være interessant at høre lidt mere; men at Afsnittet oprindeligt har været mere fyldigt, vil man næppe lægge Mærke til.

Værket er meget rigt og meget smukt illustreret. De fleste af de gamle Udgavers Illustrationer er taget med igen; men overalt er der fremstillet nye Clichéer efter de originale Billeder eller fotografiske Negativer, og desuden er der medtaget mange nye Billeder, dels efter nogle af Nansens egne ikke tidligere reproducerede Fotografier og dels efter nye Fotografier, f. Eks. Knud Rasmussen og andre, og dertil en Del Billeder fra andre Ekspeditionsberetninger (især i Indledningen til „Fram over Polhavet“). Billederne er praktisk talt alle Helsidesbilleder paa indklæbet glittet Papir, medens Bogen iøvrigt er trykt paa tykt, mat Papir.

Værket fremtræder som Helhed overordentlig smukt; det er en Bog, som alle, og da især Ungdommen, vil læse med Interesse, og den vil være i Stand til at vække Beundring og Begejstring for den Mand, om hvem Knud Rasmussen i sin Mindetale i det Norske Geografiske Selskab d. 29. Oktober 1930 sagde: „Han var som en Varde over hele Norges Land, en Varde, som kunde ses fra alle Verdens Lande! Og hans Liv var et Liv mod Lys og Hvælvning.“

A. Kiilerich.

Meteorologisk Institut: Mean Values Of Observations From Danish Light-Vessels. Særtryk af Nautisk-Meteorologisk Aarbog 1932. København 1933. 4°, 12 Sider.

Dette lille Tabelværk, som udgør de sidste 12 Sider af Aarbogen, giver en Del interessante og herigennem let tilgængelige Oplysninger vedrørende forskellige hydrografiske og meteorologiske Forhold for de danske Farvande. Det er udarbejdet ved Meteorologisk Instituts Nautiske Afdeling under Vejledning af denne Afdelings Chef, Kaptajn C. J. Speerschneider.

Materialet omfatter gennemgaaende Observationer fra de 13 Fyrskib og fra 20 Kyststationer, og for de fleste Rækkers Vedkommende stammer det fra dette Aarhundrede; Periodernes Længde er saaledes i de fleste Tilfælde 20—30 Aar. En fuldstændig Redegørelse for Instrumter, Observationsterminer o. l. findes ikke i Særtrykket; her maa henvises til selve Aarbogen.

Af Tabeller, der har særlig almen Interesse, kan nævnes: Temperatur, Saltholdighed og specifik Vægt af Overfladevandet, Tem-

peratur og Saltholdighed i forskellig Dybde ved Fyrskibene; Tabeller over Søgangen, over Strømretning og Strømstyrke og over horisontal Sigtharhed.

Talmaterialet, der ligger til Grund for disse Middeltalsberegninger, er for Størstedelen tidligere for de enkelte Aar publiceret i Aarbogen, idet der indtil 11. Januar 1932 i denne Aarvog blev trykt baade det nautiske og det meteorologiske Observationsmateriale fra Stationerne; fra 1932 er de meteorologiske Observationer, der daglig udføres hver 4. Time, udeladt (muligvis af økonomiske Grunde).

Middelværdier har tidligere været beregnede for Temperaturen af Luften og Overfladevandet for 25 Aar ved 5 Fyrskibe, hvilke er publicerede i Aarbogen for 1925, og i Aarbogen for 1896 findes nogle 15-aarige Middelværdier for Vandets Temperatur og Saltholdighed i forskellig Dybde.

A. Kiilerich.

S. A. Andersen: Det danske Landskabs Historie. Danmarks Geologi i almenfattelig Fremstilling. Levin & Munksgaard. 1933. 276 Sider.

Det er nu 35 Aar siden, at den første „Danmarks Geologi i almenfatteligt Omrids“ udkom. Den var skrevet af N. V. Ussing og udgivet af Danmarks geologiske Undersøgelse. Anden, forøgede Udgave udkom i 1904, og i 1913 (efter Ussings Død) udkom atter en ny og forøget Udgave ved Poul Harder.

I Løbet af de 20 Aar, som er forløbet siden da, er der fremkommet en stor Del ny geologisk Literatur. Dette faar man et fyldigt Indtryk af i den „Oversigt over Danmarks Geologi“, der af D.G.U. blev udgivet til det internationale Geologbesøg i Danmark i 1928. Senere er der yderligere kommet en Del til. Det er saaledes et betydeligt Kildemateriale, der nu foreligger til Belysning baade af ældre og yngre Lag og af Landskabets Udformning.

Den Opgave, der oprindelig laa for Ussing, var da vidt forskellig fra den, der foreligger for en nutidig Fremstilling af den danske Jordbunds geologiske Historie. Meget, som dengang krævede en omstændelig Forklaring, kan der nu gaas let hen over. Medens man nu er godt paa Vej til at kunne give en nogenlunde sammenhængende, ædruelig Skildring af, hvorledes det danske Landskab er opstaaet, kunde et saadant Forsøg for et kvart Aarhundrede siden kun blive i højeste Grad fragmentarisk. Saa meget desto værdifuldere var det, at Opgaven blev taget op af N. V. Ussing, der fremfor nogen anden dansk Geolog var saa vel Stoffets som Formens Mester.